

1. UVOD

Prvo drumsko vozilo bilo je zaprežno vozilo koje je dugi period bilo vodeće prevozno sredstvo. Poslije zaprežnih vozila pojavljuju se kočije.

Prvo vozilo na tri točka konstruisao je Merdak 1784 g., a dvije godine kasnije, 1786 g. Simington konstruiše vozilo na četiri točka.

Oliver Evans je 1787 g. konstruisao prvi parni automobil.

Pronalazač Paker je izumio diferencijal čime je riješen problem obrtanja točkova prilikom skretanja različitim brzinama.

Prvi električni automobil na tri točka i sa dva elektromotora primjenio je Truve i to vozilo se kretalo brzinama do 12 km/h.

Drumski transport se značajnije razvija pronalaskom motora sa unutrašnjim sagorjevanjem (SUS). Prvi četvorotaktni motor je konstruisao inženjer Oto pa su ti motori i nazvani po njemu – OTO motori.

Daimler i Benz 1887 g. konstruišu svoj motor SUS, a dvije godine kasnije je konstruisan prvi dizel motor.

Pneumatici su počeli da se primjenjuju od 1900-te godine.

Duži vremenski period proizvodnja vozila je bila zanatskog tipa sve do 1903 g. kada američki inovator Ford osniva svoju kompaniju. Tako je model Ford T u periodu od 1908-1928 g. proizveden u preko 15 miliona primjeraka[197].

Razvoj kamiona se odvijao na način da se prednost davala prevozu raznih roba i snazi motora, dok se tada brzini nije pridavala veća važnost.

Unapređenje autobusa je sprovedeno na sličan način iz čega se može zaključiti da su se prvo razvijali autobusi za gradski prevoz, a tek kasnije za međugradski prevoz.

Drumski transport već dugo ima veliki značaj u sistemu prevoza putnika i robe.

U poslednjim decenijama 20-og vijeka pa do danas značajno su razvijena tehnički i tehnološki transportna sredstva za prevoz putnika i robe tako da su danas u upotrebi najsavremenija transportna sredstva koja koriste autotransportna preduzeća za pružanje transportnih usluga.

Tehničko-tehnološko unapređenje transportnih sredstava uz intenzivan razvoj informaciono-komunikacionih tehnologija omogućilo je autotransportnih preduzećima da permanentno rade na unapređenju kvaliteta transportne usluge koje pružaju korisnicima transportnih usluga.

U drugom poglavlju dat je metodološki okvir istraživanja gdje je prezentovana naučna zamisao istraživanja, definisan problem i predmet istraživanja, saopšteni rezultati dosadašnjih istraživanja, naveden značaj istraživanja kao i ciljevi istraživanja. Na kraju su postavljene hipoteze istraživanja kao i utvrđene metode istraživanja i navedena naučna opravdanost istraživanja.

U trećem poglavlju ovog rada obrađeni su osnovni elementi drumskog transporta, odnosno njegov značaj i podjela. Takođe, data je analiza autotransportnih preduzeća te navedena uloga sistema autotransporta putnika i robe u privrednim aktivnostima.

U okviru ovog poglavlja posebno je obrađena organizacija autotransportnih preduzeća i prikazana moguća organizaciona šema jednog autotransportnog preduzeća. Detaljno su prikazani poslovi i funkcije sektora i službi kao organizacionih cjelina u autotransportnom preduzeću.

U četvrtom poglavlju obrađeno je upravljanje radom autotransportnim preduzećima i u okviru toga su istraženi i analizirani nivoi menadžmenta kao i proces menadžmenta u autotransportnim preduzećima. U okviru ovog poglavlja prikazani su nivoi odlučivanja i upravljanja kao i oblici poslovnih komunikacija u autotransportnim preduzećima.

U petom poglavlju prikazane su informacione tehnologije u autotransportnim preduzećima u okviru čega je definisan pojam i značaj informaciona za autotransportno preduzeće, te prikazana mogućnost primjene informacionih tehnologija u autotransportnim preduzećima. Takođe, u okviru ovog poglavlja obrađeni su informacioni sistemi i vrste informacionih sistema u autotransportnim preduzećima te analizirani informacioni sistemi kao podrška menadžmentu u autotransportnom preduzeću.

U šestom poglavlju istražena je mogućnost informacione integracije funkcionalnih cjelina autotransportnih preduzeća i prezentirana koncepcija integriranog informacionog sistema u autotransportnim preduzećima. Takođe, u okviru ovog poglavlja prikazan je poslovni informacioni sistem autotransportnih preduzeća te prezentovana koncepcija horizontalne informacione integracije funkcionalnih cjelina i funkcija autotransportnih preduzeća.

U sedmom poglavlju istražena je informaciona integracija sektora autotransportnog preduzeća i to svaki pojedinačni sektor u odnosu na sve ostale sektore.

U osmom poglavlju istražen je model, odnosno koncept informacione integracije menadžmenta i to posebno horizontalne informacione integracije operativnog menadžmenta i srednjeg menadžmenta i vertikalne informacione integracije menadžmenta u autotransportnim preduzećima.

U devetom poglavlju date su smjernice za moguća dalja istraživanja iz ove oblasti kod autotransportnih preduzeća.